

Наредба № 49
на БНБ
от 6 октомври 2025 г.
за условията и реда за издаване на лиценз и
изисквания към дейността на лицата, обслужващи
кредити, и за предоставяне на информация от
купувачите на кредити и кредитните институции
(Обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 88 от 21 октомври 2025 г.)

Глава първа
Общи положения

Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят:

1. условията и редът за издаване на лиценз за осъществяване на дейност от лицата, обслужващи кредити;
 2. условията и редът за воденето и поддържането на регистъра по чл. 15 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, както и изисквания към неговото съдържание;
 3. редът за предоставяне на финансовата и статистическата отчетност от лицата, обслужващи кредити;
 4. условията и редът за предоставяне от кредитните институции и купувачите на кредити на информация за прехвърлени вземания по необслужвани кредити.
- (2) Разпоредбите на наредбата се прилагат и по отношение на купувачите на кредити, които възнамеряват да извършват самостоятелно обслужване на вземания по договори за кредит, сключени с потребители.
- (3) За целите на ал. 2 купувачите на кредити подават заявление за издаване на лиценз съгласно чл. 35, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити.

Глава втора

Издаване на лиценз за извършване на дейност като лице, обслужващо кредити

Заявление за издаване на лиценз

Чл. 2. (1) Лице, което възнамерява да извършва една или повече от дейностите по чл. 6, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, подава писмено заявление до Българската народна банка (БНБ) по образец съгласно указания на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково“.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. наименование, единен идентификационен код (ЕИК), седалище и адрес на управление на заявителя;

2. изчерпателно изброяване на дейностите по обслужване на кредити, които заявителят възнамерява да извършва;

3. адрес за кореспонденция, електронна поща и интернет страница на заявителя, както и данни за представляващо лице или упълномощено лице за контакт по отношение на предоставените документи.

(3) Заявлението за издаване на лиценз се подписва от лицето или лицата, които управляват и представляват заявителя.

Необходими документи и информация

Чл. 3. Към заявлението по чл. 2 в допълнение към документите и информацията по чл. 9, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, се представят:

1. за дружество в процес на учредяване – заверено копие от решението на учредителното събрание за създаване на дружеството и от протокола от заседанието за избор на управителни органи;

2. схема, представяща ясно структурата на заявителя, която включва наименованието и процентното съотношение на участието (в капитала/правото на глас) на всяко лице, което притежава или е записало пряко или косвено квалифицирано дялово участие по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176/1 от 27 юни 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 575/2013“, в капитала на заявителя, като се посочват лицата, които се считат за притежатели на квалифицирано дялово участие до действителен собственик;

3. заверено копие от протоколи, съдържащи решения на управителните органи на акционерите – юридически лица, за участие в учредяването на акционерното дружество, което кандидатства за получаване на лиценз;

4. ясно описание на организационната структура на заявителя, съдържащо разпределение на дейностите и отговорностите на:

а) членовете на управителния и контролния орган;

б) представляващите, включително лицата, оправомощени да го управляват и представляват;

в) отделните организационни звена на заявителя;

5. документи, удостоверяващи спазване на изискванията на чл. 8, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити; за дружество в процес на учредяване – удостоверение от банка за внесени парични вноски по набирателна сметка;

6. декларация по образец съгласно указания на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково“, за спазване на изискванията на чл. 8, ал. 3 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и документи от акционерите, удостоверяващи произхода на средствата, с които са направени вноските срещу записаните акции или с които същите са придобити;

7. информация дали заявителят е бил обект на регулиране от компетентен орган в сектора на финансовите услуги;

8. информация дали заявителят е част от финансова група, включително описание на групата и информация за предприятието майка, когато е приложимо;

9. изчерпателно описание на дейността на заявителя за последните 3 години или за периода на съществуване на дружеството, когато е приложимо;

10. правила за прилагането на мерки за защита на средствата в съответствие с изискванията на чл. 13 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, ако заявителят възнамерява да получава и държи средства от кредитополучатели;

11. информация и документи за прилаганите надеждни и ефективни механизми за вътрешен контрол по чл. 8, ал. 11, т. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

12. информация дали възнамерява да извършва трансгранично обслужване на кредити по чл. 22 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити в други държави членки, като посочи поотделно всяка от тях, както и под каква форма ще осъществява дейността (директно или чрез клон);

13. информация дали възнамерява да възлага дейности на външни изпълнители, както и кои дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити възнамерява да възложи;

14. информация дали заявителят придобива или възнамерява да придобива вземания по необслужвани кредити, предоставени от кредитна институция;

15. декларация, че подадената със заявлението информация и приложените към заявлението документи са актуални, пълни и достоверни.

Данни за управляващите и представляващите заявителя и за членовете на неговите органи за управление и контрол

Чл. 4. (1) Лицата, които управляват и представляват заявителя, членовете на неговите органи за управление и контрол, включително физическите лица – представители на юридически лица в тези органи, трябва да отговарят на условията на чл. 8, ал. 8 и 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити.

(2) Към заявлението по чл. 2, в допълнение към документите и информацията по чл. 9, ал. 2, т. 6 – 8 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, се представят и следните документи и информация относно лицата по ал. 1:

1. лични данни по документ за самоличност, гражданство (настоящо и предишно), постоянен и настоящ адрес, данни за контакт;

2. информация за заеманата длъжност, включително дали тя е с изпълнителни функции; описание на основните задължения и отговорности; начална дата и продължителност на мандата, съответно датата на вписване на прокурист в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

3. решение за определянето им за участие в органите за управление и контрол на заявителя и други документи, удостоверяващи предоставената в т. 2 информация;

4. автобиография, съдържаща най-малко:

а) данни, удостоверяващи професионалния опит на лицето, включително наименование, ЕИК, съответно регистрационен номер или друг идентификационен номер, седалище и предмет на дейност на работодателите, както и данни, в случаите, когато лицето се е самоосигурявало;

б) заеманите длъжности, основните функции и задължения на лицето, както и мястото на всяка длъжност в организационната структура;

5. декларация, удостоверяваща, че:

а) лицето не е било осъждано за умишлено престъпление извън Република България, когато лицето е български гражданин; за лицата, които не са български граждани – когато в държавата им по обичайно местопребиваване не се издава свидетелство за съдимост или друг аналогичен документ;

б) лицето не е лишено от право да заема материалноотговорна длъжност;

в) лицето не е включено в списъка по чл. 46, т. 3 от Закона за мерките срещу финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово унищожение;

6. удостоверение за липса на данъчни и осигурителни задължения по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

7. когато лицето по ал. 1 е представител на юридическо лице – заверено копие от решението на компетентния орган за определянето му за участие в управителен или контролен орган на заявителя;

8. декларация за спазване на изискванията на чл. 8, ал. 8, т. 5 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

9. декларация, удостоверяваща дали лицето или дружество, върху което лицето е упражнявало контрол, или дружество, в което е било член на управителен или контролен орган или прокурист:

а) е било обект на надзорни и контролни действия от компетентен орган или обект на изпълнителни производства;

б) е било санкционирано с административно наказание и/или принудителни административни мерки от надзорен или регулаторен орган;

в) е получавало отказ за издаването на лиценз или вписването в регистър, отказ за членство в търговска или професионална организация, съответно издаденият му лиценз е бил отнеман, или извършеното вписване е било заличено;

г) е освобождавано от длъжност в управителен или контролен орган на регулирано дружество от финансовия сектор;

10. документ за резултатите от извършена оценка на индивидуалната пригодност на членовете на управителния и контролния орган на заявителя, включително конкретните функции на лицата;

11. информация дали лицето е било обект на предходна идентична оценка за добра репутация, професионална квалификация, познания и опит от друг компетентен орган; информацията следва да включва:

а) наименование на компетентния орган;

б) дата на извършване на оценката;

в) резултат от извършената оценка;

12. декларация за резултатите от извършена от заявителя оценка за колективна пригодност на членовете на управителния и контролния орган на заявителя съгласно изискванията на глава трета;

13. декларация за истинността на посочените по отношение на лицата по ал. 1 данни и за това, че им е известна наказателната отговорност за предоставяне на неверни данни.

(3) В случаите по чл. 9, ал. 2, т. 8, буква „а“ от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити се представя свидетелство за съдимост или друг аналогичен документ, издаден преди не повече от 3 месеца, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 2.

(4) При промяна в лицата по ал. 1 следва да се спазят всички изисквания на този член, като лицето, обслужващо кредити, уведомява БНБ и предоставя необходимите документи и информация по ал. 2, както и декларация по чл. 3, т. 15 в 14-дневен срок от настъпване на промяната.

(5) При освобождаване на лице по ал. 1 лицето, обслужващо кредити, предоставя на БНБ към информацията по ал. 4 и информация относно причините за неговото освобождаване.

Данни за лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие

Чл. 5. (1) Лицата, които пряко или косвено притежават квалифицирано дялово участие по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013 в капитала на заявителя, трябва да отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 10 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити.

(2) За всяко физическо лице, което притежава или е записало пряко или косвено квалифицирано дялово участие по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013 в капитала на заявителя, се представят документите и информацията по чл. 9, ал. 2, т. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, както и документите и информацията по чл. 4, ал. 2, т. 1, 5 и 6 от тази наредба. При представянето на свидетелство за съдимост или друг аналогичен документ чл. 4, ал. 3 се прилага съответно.

(3) За всяко юридическо лице, което притежава или е записало пряко или косвено квалифицирано дялово участие по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013 в капитала на заявителя, се представят следните документи и информация:

1. наименование, седалище и адрес на управление, данни за контакт;
2. единен идентификационен код; идентификационен код на правния субект (ИКПС), ако е приложимо; за чуждестранно лице се посочва регистрационният номер или друг идентификационен номер, под който същото е вписано в съответния регистър;
3. копие от учредителен акт, устав или други документи за учредяване на дружеството;
4. удостоверение за актуално състояние – за акционерите – юридически лица, регистрирани в чужбина;
5. удостоверение за липса на данъчни и осигурителни задължения по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
6. декларация, че лицето не е било обявено в несъстоятелност, не е било член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, срещу което е открито производство по несъстоятелност, освен ако е с възстановени права; декларацията се подписва от

лицата, които съгласно закон, устав или учредителен договор управляват и представляват юридическото лице.

(4) За лицата, които управляват и представляват юридическото лице по ал. 3, се представят следните документи и информация:

1. по чл. 9, ал. 2, т. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

2. по чл. 4, ал. 2, т. 1, 5 и 6.

(5) При промяна в лицата по ал. 2 и 3 следва да бъдат спазени всички изисквания на този член, като лицето, обслужващо кредити, уведомява БНБ и предоставя необходимите документи и информация по ал. 2 – 4, както и по чл. 3, т. 2, 6 и 15 в 14-дневен срок от настъпване на промяната.

Изисквания към представените документи и информация

Чл. 6. (1) Приложените към заявлението документи и информация се представят на български език. Всички документи на чужд език се представят в оригинал и се придружават с превод на български език, а съответните официални документи трябва да бъдат и легализирани в съответствие с изискванията на българското законодателство.

(2) Документ по ал. 1 може да бъде заменен с нотариално заверена декларация в случаите, когато правната система на чуждата държава не предвижда издаването на такъв, което се удостоверява с издаден от съответните компетентни органи на тази държава официален документ.

(3) Приложените към заявлението документи се предоставят в оригинал или като заверени от заявителя копия, като при поискване заявителят е длъжен да представи оригинала на съответния документ.

(4) Когато е налице несъответствие между документите по ал. 1, представени в оригинал и в превод на български език, за верни се приемат всички данни и информация, посочени в превода на български език.

(5) Приложените към заявлението документи и информация се предоставят на хартиен и на електронен носител.

(6) Българската народна банка може да изисква представянето на допълнителни документи и информация с цел да бъдат установени обстоятелствата, необходими за извършване на преценка за наличието на условията за издаване на лиценз, като определя срок за предоставянето им.

(7) Заявителят е длъжен незабавно да информира писмено БНБ за всяка промяна в информацията, съдържаща се в заявлението и в приложените към него документи, която е настъпила след подаване на заявлението, включително когато вече предоставената информация не е точна, пълна или достоверна.

(8) В случаите по ал. 7 заявителят следва да идентифицира съответната информация, в която е настъпила промяна, нейното място в първоначалното заявление, причината за настъпилите промени в информацията,

актуализираната информация и потвърждение, че останалата информация в заявлението остава непроменена.

(9) Изискванията на този член се прилагат и в случаите на последваща промяна в информацията и документите във връзка с издаването на лиценз.

Глава трета

Оценка на колективната пригодност на членовете на управителния и контролния орган на лице, обслужващо кредити

Общи положения

Чл. 7. (1) Лицата, обслужващи кредити, гарантират, че членовете на управителния и контролния им орган, взети заедно, притежават подходящи познания и опит за компетентно и отговорно осъществяване на дейността по всяко време, за което извършват оценка на колективната им пригодност.

(2) Българската народна банка извършва оценка на колективната пригодност на членовете на управителен и контролен орган на лице, обслужващо кредити, чрез която се установява дали членовете на управителния и контролния орган, взети заедно, притежават подходящи познания и опит за компетентно и отговорно осъществяване на дейността.

(3) Оценката на колективната пригодност на членовете на управителен и контролен орган на лице, обслужващо кредити, се извършва въз основа на критериите по чл. 8, ал. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, както и в съответствие с насоките на Европейския банков орган, издадени съгласно чл. 5, параграф 1, буква „в“ от Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2021 г. относно лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС (ОВ, L 438 от 8 декември 2021 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2021/2167“.

Първоначална и последваща оценка на колективната пригодност, извършвана от лицето, обслужващо кредити

Чл. 8. (1) Лице, което възнамерява да извършва една или повече от дейностите по чл. 6, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, извършва оценка на колективната пригодност на членовете на управителния и контролния си орган преди подаване на заявление за издаване на лиценз по чл. 9 от същия закон.

(2) Лице, обслужващо кредити, извършва последваща оценка на колективната пригодност на членовете на управителния и контролния си орган в следните случаи:

1. при настъпили промени в състава на управителния и контролния орган;

2. при съществени промени в бизнес модела, в приложимите нормативни актове или използваните технологии;

3. на всеки 2 години от датата на назначаването на член на управителния и контролния орган на лицето, съответно от датата на извършване на последната оценка.

(3) Лицето, обслужващо кредити, извършва оценката по ал. 1 и 2, като използва подходяща методология, в съответствие с дейностите, които извършва, както и с правилата за защита, справедливо и етично третиране на кредитополучателите.

(4) При извършване на оценките по ал. 1 и 2 се оценява индивидуалната пригодност на предложените лица за членове на управителния и контролния орган по отношение на тяхната добра репутация, професионална квалификация, познания и опит за компетентно и отговорно осъществяване на дейността съгласно изискванията на чл. 8, ал. 8 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити.

(5) Лицето, обслужващо кредити, документира резултатите от извършената оценка за индивидуална и колективна пригодност на членовете на неговите органи за управление и контрол, включително установените несъответствия и мерките, които ще бъдат предприети за тяхното отстраняване. При документирането се отбелязват лицата, извършили оценката.

(6) Лицето, обслужващо кредити, уведомява БНБ в 14-дневен срок от извършване на оценката по ал. 2 и представя документите по ал. 5.

Извършване на оценка на колективната пригодност

Чл. 9. (1) Оценка на колективната пригодност по чл. 8 се извършва преди назначаване на всеки отделен член на управителен и контролен орган на лицето, обслужващо кредити.

(2) Оценка на колективната пригодност може да се извърши след назначаване на член на управителен и контролен орган в следните случаи:

1. когато на общо събрание на акционерите, съответно по решение на едноличния собственик на капитала, е назначен член на управителен или контролен орган, без това лице да е предложено от контролния орган на дружеството;

2. когато оценка преди назначаването на даден член или промяна в състава на управителния или контролния орган на лице, обслужващо кредити, би нарушила стабилното функциониране на този орган, включително при:

а) неочаквано възникнала необходимост от замяна на членове на управителния или контролния орган;

б) необходимост от отстраняване на член на управителния или контролния орган, който вече не отговаря на изискванията за пригодност.

(3) Лицето, обслужващо кредити, документира конкретните причини за извършване на оценката по ал. 2.

Мерки за отстраняване на несъответствия, установени при извършване на оценка на колективната пригодност

Чл. 10. (1) Когато при извършване на оценка по чл. 8 се установи, че член на управителен или контролен орган на лице, обслужващо кредити, не притежава подходящи познания и опит за компетентно и отговорно осъществяване на дейността, лицето, обслужващо кредити, своевременно предприема подходящи мерки.

(2) Мерките по ал. 1 могат да включват:

1. регулиране на отговорностите между членовете на управителния и/или контролния орган;

2. замяна на членове на управителния и/или контролния орган;

3. назначаване на допълнителни членове на управителния и/или контролния орган;

4. обучение на отделни членове или колективно обучение на членовете на управителния и/или контролния орган;

5. други мерки и действия, които да гарантират, че членовете на управителния и контролния орган, взети заедно, притежават подходящи познания и опит за компетентно и отговорно осъществяване на дейността.

(3) В случаите по чл. 8, ал. 1 лицето, обслужващо кредити, следва да приложи мерките по ал. 2 преди подаване на заявление за издаване на лиценз.

(4) Лицензирано от БНБ лице, обслужващо кредити, уведомява БНБ в 14-дневен срок за всяко съществено несъответствие с изискванията на чл. 8, ал. 8 и 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, установено при извършване на оценка на индивидуалната и колективната пригодност на членовете на управителния и контролния му орган, както и за предприетите мерки по ал. 2 и сроковете за тяхното прилагане.

Оценка на колективната пригодност на членовете на управителния и контролния орган на лице, обслужващо кредити, извършвана от БНБ

Чл. 11. (1) Българската народна банка извършва оценка на колективната пригодност на членовете на управителния и контролния орган на дружество, подало заявление за издаване на лиценз по чл. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, въз основа на представените от заявителя документи.

(2) При промяна в състава на управителния или контролния орган на лице, обслужващо кредити, БНБ извършва повторна оценка на колективната пригодност в срок до 14 дни от получаване на уведомлението. Българската народна банка може да изиска еднократно от лицето, обслужващо

кредити, да представи допълнителна информация или документи в указан от нея срок.

(3) В случаите когато БНБ е определила срок за представяне на допълнителна информация и документи или отстраняване на нередовности, срокът за произнасяне по ал. 2 се прилага от датата на представянето им, съответно от отстраняването на нередовностите.

(4) Българската народна банка може да изисква представянето на допълнителни документи, удостоверяващи изпълнението на изискванията по тази глава и чл. 8, ал. 8 и 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, както и съдействие и информация от други органи.

(5) Българската народна банка уведомява лицето, обслужващо кредити, за резултата от извършената оценка за колективна пригодност по ал. 2.

Глава четвърта

Регистър на лицата, обслужващи кредити

Регистър

Чл. 12. (1) Българската народна банка създава и поддържа регистър на:

1. лицензираните от нея лица, обслужващи кредити;
2. лицата по чл. 23, ал. 1 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, които извършват дейности по обслужване на вземания на територията на Република България.

(2) В регистъра се посочват следните данни за лицата по ал. 1, т. 1:

1. идентификационен код на правния субект (ИКПС), в случай че такъв е наличен;

2. единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

3. наименование и правно-организационна форма;

4. седалище и адрес на управление;

5. данни за контакт с лицето, обслужващо кредити;

6. данни за контакт за постъпване на жалби от кредитополучатели съгласно процедурата по чл. 41, ал. 1 и 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

7. статус на лиценза за извършване на дейности по обслужване на кредити;

8. статус на лиценза за получаване и държане на средства от кредитополучатели съгласно чл. 13 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

9. списък на приемащите държави членки, за които лицето, обслужващо кредити, е уведомило БНБ, че възнамерява да извършва дейности по обслужване на кредити, и за които БНБ е предоставила информация съгласно чл. 22,

ал. 3 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити на съответния компетентен орган на приемащата държава членка.

(3) В регистъра се посочват следните данни за лицата по ал. 1, т. 2:

1. идентификационен код на правния субект (ИКПС), в случай че такъв е наличен;

2. национален уникален идентификационен номер;

3. наименование и правно-организационна форма;

4. седалище и адрес на управление в държавата членка по произход;

5. държава членка по произход, в която лицето, обслужващо кредити, е лицензирано;

6. адрес на клон на територията на Република България, когато е приложимо;

7. датата, на която лицето, обслужващо кредити, може да започне да извършва дейности по обслужване на вземания на територията на Република България съгласно чл. 23, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

8. датата, на която БНБ е получила информация от компетентния орган на държавата членка по произход, че лицето, обслужващо кредити, вече не възнамерява да извършва дейности по обслужване на вземания на територията на Република България;

9. статус на лиценза за получаване и държане на средства от кредитополучатели.

(4) Регистърът се поддържа на български и на английски език на интернет страницата на БНБ.

(5) БНБ своевременно уведомява компетентния орган в приемащата държава членка за всяка промяна на обстоятелства от значение за съответния регистър в приемащата държава.

(6) По отношение на съдържанието, воденето и поддържането на регистъра на лицата, обслужващи кредити, се прилагат насоките на Европейския банков орган, издадени съгласно чл. 9, параграф 1 от Директива (ЕС) 2021/2167.

Глава пета

Трансгранично обслужване на кредити

Извършване на дейности по обслужване на кредити в друга държава членка

Чл. 13. (1) Лице, обслужващо кредити, получило лиценз в съответствие с чл. 9 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, което възнамерява да извършва една или повече от дейностите по чл. 6, ал. 2 от същия закон в друга държава членка, подава в БНБ писмено уведомление,

съдържащо информацията по чл. 22, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, и прилага документ за платена такса по чл. 20, ал. 1, т. 3.

(2) При последваща промяна на информацията, включена в уведомление по ал. 1, лицето, обслужващо кредити, уведомява своевременно БНБ и предоставя актуализирана информация, като при промяна по отношение на държавите членки, в които същото възнамерява да извършва една или повече от дейностите по чл. 6, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, прилага и документ за платена такса по чл. 20, ал. 1, т. 3.

Глава шеста

Непрекъсваемост на застрахователното покритие

Непрекъсваемост на застрахователното покритие

Чл. 14. (1) Ежегодно, но не по-късно от датата на изтичане на застраховката по чл. 8, ал. 12 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, лицата, обслужващи кредити, представят на БНБ копие от валидна застраховка „Професионална отговорност“.

(2) Задължението по ал. 1 се счита за изпълнено и при представяне на застрахователен сертификат, удостоверяващ сключения застрахователен договор.

Глава седма

Финансова и статистическа отчетност

Финансова отчетност

Чл. 15. (1) Лицето, обслужващо кредити, изготвя и представя в БНБ тримесечни и годишни финансови отчети с форма и съдържание, определени от БНБ, както следва:

1. тримесечни финансови отчети – до 20-о число на месеца, следващ отчетния период;

2. одитирани годишни финансови отчети – за предходната календарна година в срок до 7 дни от получаване на одиторския доклад, но не по-късно от 30 юни на текущата година.

(2) Българската народна банка може да изисква от лицата, обслужващи кредити, информация и документи с цел да бъдат установени всички обстоятелства от значение за отчетността по ал. 1.

(3) Лицата, обслужващи кредити, представят при поискване от БНБ на хартиен и на електронен носител годишен финансов отчет, годишен доклад

за дейността, годишен консолидиран финансов отчет и годишен консолидиран доклад за дейността, изготвени съгласно Закона за счетоводството.

Контрол

Чл. 16. Българската народна банка извършва контрол върху предоставените по чл. 15, ал. 1 тримесечни и годишни финансови отчети, както следва:

1. формален контрол – автоматизиран контрол за задължително попълване на изискваните в отчетните форми полета, спазване на форматите, както и спазване на предварително определена зависимост между различни полета в отчетните форми;

2. логически контрол – контрол за смисъла на предоставената отчетност, който представлява оценка и анализ на данните, представени между различните форми на отчетност, както и експертен контрол.

Статистическа отчетност

Чл. 17. Лицата, обслужващи кредити, предоставят на БНБ информация за статистически цели по ред, определен с указания на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково“.

Глава оста

Изисквания към кредитните институции и купувачите на кредити

Информация за прехвърлени вземания, предоставяна от кредитни институции

Чл. 18. Кредитна институция, прехвърлила вземания по необслужени кредити, подава към Интегрираната информационна система на БНБ (ИИС) два пъти годишно информация за:

1. идентификационни кодове на правния субект (ИКПС) на юридическото лице на купувача на кредити и на неговия представител по чл. 38 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, а когато такъв код не е определен, се посочват:

а) данни, идентифициращи купувача на кредити и неговия представител по чл. 38 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, на лицата, които ги управляват или представляват, както и на лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала им по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) адресът на купувача на кредити и на неговия представител по чл. 38 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити;

2. общия размер на прехвърляните вземания по необслужвани кредити;

3. броя и индивидуалния размер на прехвърлените вземания по необслужвани кредити;

4. наличието на и видовете обезпечения по тях, когато е приложимо.

*Информация, предоставяна от купувачите на кредити
или техни представители*

Чл. 19. (1) Купувачът на кредити или неговият представител по чл. 38 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити подава информация към ИИС за наименованието и адреса на лицата, с които е сключил договор за възлагане на дейности по обслужване на кредити, най-късно към датата, на която тези дейности започват.

(2) При настъпване на промяна в обстоятелствата по ал. 1 купувачът на кредити или неговият представител подава информация към ИИС най-късно до датата на измененото обстоятелство и посочва наименованието и адреса на новото лице, с което е сключен договор за възлагане на дейности по обслужване на кредити.

(3) Купувачът на кредити или неговият представител по чл. 38 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, прехвърлил вземания по необслужвани кредити на друг купувач, подава към ИИС два пъти годишно информация за:

1. идентификационни кодове на правния субект (ИКПС) на юридическото лице на новия купувач на кредити и на неговия представител, а когато такъв код не е определен, се посочват:

а) данни, идентифициращи новия купувач на кредити и неговия представител, на лицата, които ги управляват или представляват, както и на лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала им по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) адресът на новия купувач на кредити и на неговия представител;

2. общия размер на прехвърляните вземания по необслужвани кредити;

3. броя и индивидуалния размер на прехвърлените вземания по необслужвани кредити;

4. наличието на и видовете обезпечения по тях, когато е приложимо.

(4) Информацията по ал. 3, която засяга дейността за прехвърлянето на вземания по необслужвани кредити за периода до 30 юни и до 31 декември на календарната година, се подава от купувачите на кредити в срок до 20-о число на месеца, следващ посочените периоди.

Глава девета

Таксу

Видове такси

Чл. 20. (1) За административните разходи, свързани с разглеждането на заявления и документи за издаване на лиценз, както и за вписване на промени в обстоятелства в регистъра по чл. 15 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, БНБ събира такси, както следва:

1. за разглеждане на заявление за издаване на лиценз за извършване на дейност като лице, обслужващо кредити – левовата равностойност на 10 000 евро;

2. за разглеждане на заявление за промяна на лиценз по чл. 12, ал. 2 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити – левовата равностойност на 3000 евро;

3. за вписване в регистъра по чл. 15 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити на промени в обстоятелствата – левовата равностойност на 2500 евро.

(2) За покриване на административните разходи, произтичащи от функциите по надзор върху лицата, обслужващи кредити, БНБ събира годишна такса в размер на 0,5% от общите приходи на лицето, обслужващо кредити, за предходната финансова година, но не повече от левовата равностойност на 5000 евро.

(3) За целите на определянето на таксата по ал. 2 лицата, обслужващи кредити, представят в БНБ одитирания си годишен финансов отчет за предходната календарна година в срок не по-късно от 30 юни на текущата година.

(4) В случай че БНБ преустанови упражняването на надзорни функции съгласно тази наредба върху лице, обслужващо кредити, дължимата годишна такса по ал. 2 се изчислява, както следва:

1. последно определеният индивидуален размер на таксата се разпределя пропорционално на четири тримесечия;

2. за дължима се счита само частта за тримесечията, през които БНБ е упражнявала надзор, включително тримесечията от предходната година, ако за съответната година все още не е определена такса.

Определяне на индивидуалния размер на таксите

Чл. 21. (1) Индивидуалният размер на таксите по чл. 20, ал. 2 за всяко лице, обслужващо кредити, се утвърждава от Управителния съвет на БНБ в срок до 31 юли на годината, следваща календарната година, за която са дължими.

(2) В срок от 7 дни, считано от датата на решението по ал. 1, БНБ уведомява лицето по ал. 1 за дължимите такси.

(3) Лицето по ал. 1 заплаща дължимата от него такса в срок от 14 дни, считано от датата на получаване на уведомлението по ал. 2.

(4) При неспазване на срока за заплащане на такса от лице по ал. 1 за срока на забавата се начислява лихва върху дължимата сума в размер на законната лихва.

Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Подуправителят на БНБ, ръководещ управление „Банково“, издава указания по чл. 2, ал. 1, чл. 3, т. 6 и чл. 17.

(2) Подуправителят на БНБ, ръководещ управление „Банково“, може да издава и други указания по настоящата наредба.

(3) Документите по ал. 1 и 2 се публикуват на интернет страницата на БНБ.

§ 2. Считано от 1 януари 2026 г., в чл. 20 думите „левовата равностойност на“ се заличават.

§ 3. Тази наредба се приема на основание чл. 8, ал. 18, чл. 9, ал. 15, чл. 10, ал. 3, чл. 15, ал. 5, чл. 30 и чл. 39, ал. 7 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити и е приета с Решение № 475 от 6 октомври 2025 г. на Управителния съвет на Българската народна банка.